

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 3. ANULU XVIII.

Sabiu, in 8,20 Ianuaru 1870.

Telegrafulu ose de doue ori pe septemana : Joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu banii gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3 fl. 50. Pentru celelaltepartii ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. 6ra pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 ann. 8 fl. v. a.

Inseratiunile se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5. cr. si pentru a treia repetere cu 4. cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Cu inceputulu anului 1870, se deschide prin acést'a prenumeratiune noua la acésta foia.

Atragemu atentiunea onoratului publicu ca in anulu urmatoriu, fiindu sinodu archidiecepsanu in primavéra si congressu metropolitanu in toamna, „Telegrafulu Romanu“ va fi de interesu deosebitu din acésta privintia. Elu va fi diuariulu celu mai de aproape de lucrările acestoru reprezentantie nationali bisericesci si prin urmare i va fi cu putintia ale si aduce mai ingraba de câtu ori care altu diuariu romanescu.

„Telegrafulu Romanu“, va esi cá si pâna acum de doue ori pe septamana Joi'a si Duminec'a — Pretiulu abonamentului e :

Pentru Sabiu pre anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romaniaa si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu întârdia cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiunea ni se tramite francate — adresându-le de dreptulu la

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Diet'a Ungariel.

Dupa o pauza de trei septemâni se incepura ierasi siedintiele ; in 14 Ian. se tienu cea dintâiu. Fr. Deák fu salutatu, la intrare in dieta, cu eljénuri. Deputati suntu putieni de fatia. Dupa ce salutâ presiedintele pro reprezentanti se autentica protocolulu siedintiei premerse.

Presiedintele anuncia unu numeru mare de petitiuni, incurse in tempulu ferieloru, parte dela juridictiuni, parte dela privati, si le preda notariloru, cá deosebi sa le presinte casei.

Petitiunile cuprindu partea cea mai mare reincorporatiunea Fiumei, ordinea juridictiuniloru, desfiintarea monastiriloru si infiintarea curtiloru judecatoresci de prim'a instantia.

Petitiunile se preda comisiunei respective. Fr. Bömches deputatu alu Brasiovlui 'si presentâ mandatulu de alegere, care se predâ comisiunei verificatiorie.

Presiedintele propune registrulu tuturoru interpelatiuniloru si proiectelor de lege nedecise, care dela inceputulu dietei 1869—1872 au incursu.

Presiedintele : Comitetul financiale si-a propusu conclusiunea despre proiectulu de lege referitoriu la curtea suprema de computu ; aceea conclusiune insa nu s'a transmisu sectioniloru spre desbateru. E de lipsa deci cá sa se transmita.

Fr. Deák : Proiectulu acest'a de lege e asiâ de urgente, încâtu desbateru lui nu se mai pôte amenâ ; obiectulu in sine asiâ de analogu bugetulu încâtu eu me vedu silitu, macaru ca cas'a a decisu a nu luâ altulu la desbateru pâna la votisarea bugetulu, a propune, cá acestu proiectu de lege sa se presinte sectioniloru. Noi potemu, pâna cându sectionile voru desbateru acelu proiectu, pertractâ bugetulu.

Se decide, cá sa se transmita proiectulu de lege dimpreuna cu conclusiunea comitetului financiaru sectioniloru.

Deputatii Paul Szontagh si N. Iancovics predau petitiuni pentru suspenderea regaliloru ; Iosefu Rudics unu privata ; se transmitu comisiunei respective.

Ladislau Gonda propune unu proiectu de lege despre suspenderea cautantiloru pentru tipografii si foi politice. Proiectulu consta din doue paragrafe mici, dintre care unulu modifica dispusiunea respectiva din legea an. 1848, iera cela altu incredintia ministriului de interne esecutarea legi.

Proiectulu de lege se da la tipariu.

Michaelu Horváth presinta conclusiunea si protocoalele deputatiunei regnicolare emise in caus'a Fiumei.

Conclusiunea se da la tipariu.

Ministru B. Bekovics presinta unu proiectu despre publicatiunea legiloru magiare in Croati'a.

Ladislau Bezereidy face ministriului de comertiu urmatorea interpelatiune : Regimulu ungrescu a scrisu dejâ de unu anu de dile unu premiu de 1000 fl. pentru cea mai buna procedere in desnaturalisarea sarei de fertu cá sare pentru vite, inse de-si de au concuratu 280 de insi, totusi nu s'a pututu asignâ nici unuia, cáci nice un'a dintre procederile propuse n'au fostu corespondentorie. Diuariiele annucia, ca a succesu regimulu francescu a inventâ o procedere potrivita, despre care fostulu ministru de finacie Magne in 10 Decembre a tr. a si referatu imperatoelui Napoleonu. Imperatoarele n'a întârdiatu a esmite unu decretu si a ordinâ prin acela procederea de desnaturalisare in tota Franci'a. Considerându insemnetatea cea mare a sarei de vite pentru economia si considerându ca decretulu disu francescu e desfasioratu bine, intrebu pre dlu ministru, ca nu aru fi aplicatu de a introduce si la noi aceea procedere ?

Ministru G. G. : Introducerea unei astfelu de mesuri aru fi forte folositorie, insa nu se pôte face fara cointelegerea ministriului de finacie ; afara de aceea ea debue sa consune cu legile financiale ; si referenti'a cu ceea-lalta parte a imperiului e de consideratu, cáci legislativ'a financiale respectiva e pentru ambele parti ale monarchiei identica. Intre altele ministru 'si va dá silintia a delaturâ tote pedecile si a introduce încâtu va fi cu putintia aceea mesura.

Presiedintele : Sa trecemu la ordinea dilei la care e conclusiunea comitetului financiale despre bugetulu a. 1870 ; referentulu comitetului financiale, deputatu K. K. e forte morbosu, de aceea aru fi cu scopu se acceptâmu, cá disulu comitetu se si aléga altu referentulu si apoi se incepemu desbateru obiectulu.

Se incuviintieza.

„Balulu Reuniunei femeiloru romane din Brasiova“

in folosulu fetitiloru române serace se va tiené in 13/25 Ianuaru 1870 in sal'a redoutei de aci. Billetulu de persóna co-ta 1 fl. 50 xr. Oferte binevoitorie in interesulu acestui scopu filantropicu se primescu la presidiulu Reuniunei.

Comitetulu R. f. r.

O rugare in interesulu Romanismului ! *)

Domnule redactoru ! Aveti fara indoie la cunoscentia, ca din prim'a Septembre anulu scol. 1869/70 s'a inauguratu scól'a capitala ort. or. numita „Radu Negru“ in orbea Fagarasiu — loculu celu mai po-

*) Cele-lalte diuariel nationale suntu rugate cu multu respectu a reproduce acésta rugare in pretiutele loru colóne.

trivitu din toto districtulu pentru o scóla normala de modelu. Scopulu ei, cá alu ori cárei scóle bune, este desvoltarea educatiunei nationale si respândirea culturai in poporu, asiâ : cá se ajunga a nu mai fi românu in tier'a Oltului, care se nu scia ceti si serie ! Aru fi de prisosu a insistâ inaintea d-vóstra asupr'a importantiei unei asemenea institutiuni si asupr'a mariloru folóse, ce ea pôte fi menita a aduce causei nóstre : déca ea aru adunâ concursulu si simpatihiele tuturoru româniloru luminati si de inima, cari dorescu cu sinceritate progresulu si prosperitatea natiunei loru !

Intr'adeveru ! déca celu mai puternicu temelu alu unei institutiuni ca a nóstre este luminarea si moralisarea poporulu, care numai astfelu le pôte întielege, apretia si respectâ, déca ne vomu nevoi alu radicâ prin cultura intelectulu si a inimei ; — déca adeveratele sorginti ale avutiiei si ale prosperitati unu poporu decurgu iera-si numai din sciintia : este déru de o metagaduita datorita pentru fia-care românu, ce-si iubescu patri'a si natiunea d'a se interesâ de ori ce atinge instructiunea si educatiunea nationala, — d'a luâ parte la ori ce seface in favórea inaintârei, desvoltârei, — si astfelu a aduce contingentulu seu dupa mediele, ce elu posedu ; cáci traimu intr'o epoca, in care popórele nu se mai claséza dupa proportiunea loru numerica, ci ele si cástiga o importantia, se asiéza in adeverat'a valóre numai dupa capitalurile morali, sciifice si materiali, ce ele posedu ! A fostu déru o necesitate de prim'a ordine — ba chiaru o indispensabila pretensiune a circumstantieloru, in cari traimu, — de-si modestu, déra, care alimentatu si radimatu in continuu de concursulu si simpatihiele româniloru luminati si de inima, si va luâ cu tempu o imensa estensiune, amesurata programulu, ce si'a prefipu acésta scóla. Românu pretutindinea are lipsa de car'e si lumina. Mai multa lipsa duce elu in tier'a Oltului, in aceea tíera, care ne revóca in memoria multe suveniru din trecutu. Si cu câtu lips'a de instructiune si educatiune aici la noi este mai sentita, cu atâtu necesitatea d'a se infiintâ acésta scóla devenia din ce in ce mai tare pronunziata. Déru nime nu sentiâ ips'a acestei scóle mai tare : cá chiaru acei'a cari si pusera tote ostenele pentru d'a o aduce in fiintia. Modesti'a si respectulu, ce datoiescu acelu români de inaltu sentimentu nationalu si patrioticu me silesce, se observu tacerea. —

Destulu atâtu ca scól'a s'a inauguratu si s'a activatu cu mari sacrificiuri, cu multe ostenele si prelegerile curgu in trei clase frecventate de unu frumusiulu numeru de elevi din urbe si districtu.

Amu disu, ca scól'a s'a pusu in fiintia cu mari sacrificiuri si cu multe ostenele. La aceste cuvinte mi va objectâ pôte cineva, ca ce se face cu fondulu fostiloru granitieri români din acestu districtu, si ca de ce fostii granitieri ai regementulu întâiu de granitia n'au isbulitu se puna mân'a pro fondu cá Nasaudeni ? — Déca comunele nóstre foste granitiere aru fi pasitu si aru fi lucratu solidariu ca Nasaudeni pôte ca astadi aru dispune de acelu fondu, — déru in lipsa de tactu, in lipsa de solidaritate, in lipsa de impreuna actione si acum dispune de elu strainii, si da câte câtu vré la scólele satesci ale comunelor foste grantiere ! — Ertându-mi aceste mici digressiuni me intorcu la cestiune. — O scóla, fia ea câtu de buna, nu pôte prosperâ nu-si pôte implini misiunea sea civilizatoriã si luminatoriã, déca nu va satisfacé unei pretensiuni indispensabile d'a intrni adeca tote conditiunile, ce reclama natur'a astoru-felin de institutiuni. — Si fiindu ca institutiunile scolastice suntu chiamate in prim'a linia a luptâ cu rara persistintia pentru d'a face din omu, omu in sensu eminentu, pentru d'a dasceptâ in elu demnitatea fiintiei sele,

urmarindu unu singuru scopu — d'a desplini o — per'a morala a omului, — adeca regenerarea omenimei in genere si a nationiloru in specia: urmeza de sine, ca scol'a trebuie se aiba tote conditionile, ce-i potu facilita marea sea misiune. Un'a dara din principalele conditioni, ce scol'a pretinde, este infiintarea de asiá numite biblioteci scolastice. —

Scol'a nostra inca a inceputu a-si intemeia o biblioteca. Inceputulu l'a fecutu chiaru demnulu ministru de interne alu Romaniei libere, Michailu Cogalnicenu, care prin mijlocirea unui pre stimatu barbatu alu nationei a daruitu scol'ei nostre mai multe opuri in pretiu de o suta lei noi, pentru care fapta si publice i exprimamu cea mai ferbinte multamita. — Si fiindu ca scol'a nostra, domnule redactoru! s'a activatu cu multe sacrificiuri si astfelu are multe greutati de intepinatu, — incatu nu-i remanu medie pentru de a-si intemeia pre spesele sele o biblioteca scolastica, subscris'a directiune scolara si permite a ruga prin calea publicitat'ei pre toti domnii autori si jurnalisti romani, cari voru binevoii a da ascultare acestei rugaminte, ce se face in interesulu romanismului, a darui scol'ei nostre cate unu exemplariu din opurile si novelele domniei loro, ca sa le remana numele nemuritoriu si amintirea eterna din partea nostra si a nationei. — Faceve-ti, domniloru! unu monumentu neperitoriu, caci a inlesni mediele pentru educarea si instruarea poporului nu este ore celu mai mare, celu mai grandiosu monumentu, ce pote lasa cine-va de ereditate nationei sele? — Cunoscendu dara sollicitudinea, ce totu-deun'a a-ti aretatu pentru interesele vitali ale nationei ne adresamu catre inteliginti'a si patriotismulu d'vostre, domniloru autori! domniloru redactori! siguri fiindu, ca din parte-ve unu concursu luminatu va fi asigurat operai, ce urmarimu!

Asceptandu sciri imbucuratoie sa ne aveti pentru totu-deun'a cu devotamentu la marea misiune de luminarea si cultivarea nemului romanescu.

Fagarasiu, dia'a prima din anulu 1870.

Ioanu Dim'a Petrasicu,

Din Ungari'a.

De unu tempu incóce foile magiare mai pre tota dia'a se paru a vedé din tote partile totu numai pericle pentru nationea loro. Asiá in dilele de cvendu trecute veduramu, cum unu organu alu opozitiunei vorbea de starea cea trista a ungariloru din Ardealu facia cu romanii, mai eri tote foile se grabiau a descrie care de care in modu mai ingrozitoriu brosiar'a rusului Fadjejev, ca neamicu alu loro, de asemenea nu e di, in carea se nu cetesci de agitatiuni in confiniile militare in contr'a nati-

unei loro, iera astadi organulu principalu „Hon“ vine a vorbi iera-si de fratii loro din Ardealu. Si elu ca si tovarasiulu seu „Ellenör“ vede in nationea romana, carea se silesce catre inaintare, celu mai mare periculu pentru ungarii de acolo, ba elu merge si mai departe, suspiciunandu pre romani, ca graviteadia activitatea loro afara de teritoriulu coronei mag. — Aceea sermana natione, carea seculi intregi au zacutu sub jugulu feudalismului, astadi candu d'abia au inceputu a resofia pucinu mai liberu, a devenitu a fi infricositoare fostiloru ei impilatori.

„Hon“ in articolulu seu de fondu intitulatu **V i i t o r i u l u A r d e a l u l u i** intre altele dice cam asiá: ca de-si uniunea cu Ungari'a, carea inca inainte de 1848 au fostu o idee a lui Vesselényi si Széchenyi, astadi e lege sanctionata, totusi starea magiarismului ardeleanu de astadi e mai rea ca cum au fostu chiaru si dupa 1848. Va se dica, „Hon“ ne spune astadi apriatu, ca pentru ce scopu s'au grabitu asiá de tare cu aducerea acestei legi, nici decum cu privire la binele comunu alu patriei, ci mai multu numai alu unei populatiuni mientie din patria. Pre de alta parte inse totu ei sontu, cari numai inceta a suspicióna fara nici unu temeu pre romani, ca cocheteaza candu cu unulu candu cu altulu, ca graviteaza afara de teritoriulu ung.

Standu astfelu lucrulu, ore sa nu ne fia iertatu si noue a le spune, ca pana candu nu se voru desbraca de egoismulu loro celu prea mare, si pana candu la aducerea de legi nu voru fi cu privire la binele comunu alu patriei intregi, pana atunci sa nu-i prinda mirare, deca cu tote sporimu ca raculu. Cate legi s'au adusu pana acum in dieta, tote porta mai multu seu mai putienu vestmentulu acelu egoismu. Nici chiaru legea pentru instructiunea poporale nu e scutita de acelu defectu. Urmarile astoru-feliu de legi le-amu simtitu si pana acum. —

Mai departe continua „Hon“ in numitulu articolu:

„Ne-amu insielá numai noi insine, deca nu amu recunosce, ca starea de fatia a Ardélului e de desperatu. Gresielele deceniloru, peatele sistemelor de regimuri, ce s'au schimbatu unulu pre altulu, au produsu afurisitele sele frupte. Ból'a esista, erumperea ei pote ca s'aru mai pute pre unu tempu scurtu impedeca, dara de inadusitu nici decum. Trebuie sa o curamu, deca voimu sa o facemu nepericulosa.

„Elementulu magiaru din Ardélu e cu totulu isolatu, despre o activitate nationale mag. acolo nici vorba nu pote fi, cu incetulu ungaru de

acolo si perdu terenulu de activitate de sub picioare.

„Viitoriulu acestei impregiaru este, ca Ungari'a nu va mai pute conta in luptele sele pre ajutorulu Ardélului, unde ungaru se resping de pre terenulu de activitate, si de presentu unu altu elementu contrariu magiarismului se radica la putere.

„Magiarismulu ardélenu inca si dupa 1848 au dispus de mijloce puternice, nu ca sa suprima cele-lalte nationalitati, ci ca in vietia publica a Ardélului se conserve fatia unei vietii de statu magiaru. Inse aceste mijloce cu incetulu le-au scapatu din mani. Elementulu magiaru nici in privintia intelectuale, nici in cea materiale nu mai pote desvoluta acea putere, prin care sa-si asigure superioritatea asup'a celor-lalte nationi. — Inse cu tote acestea astadi se aru mai pute ajota ce-va. Trebuie sa se dea vietii publice din Ardelu o astfelu de directiune, ca romanismulu (oláh-ság), care amerintia cu suprematia, sa nu mai caute punctulu de gravitatie in operatiunile sele afara de teritoriulu coronei magiare.

„Mai de aproape doue mijloce stau la dispozitiune, prin cari amu pute castigá opozitiunea nationale, care totu mai tare se intaresce in Ardealu; adeca: revisiunea legi electorali din 1848 si a dou'a: organizatiunea municipieloru.“

Despre amendou promise „Hon“ a vorbi mai pre largu cu alta ocaziune.

Dela Conciliu.

Dupa cum se scrie lui „Páll Mall Gazette“ siedintia din 23 l. tr. au fostu, contr'a tuturor faimelor respandite, forte liniscita, inse congregatiunea generala a 5 au fostu mai vioia. Schimbările intreprinse a conto unei acustice mai bune causeza episcopiloru incomoditate mare, lipsé inse si spatiu si lumina si aeru curatu. Pre langa tote acestea desbaterea a decursu energice, sustienuta fiindu de msgr. V a n e e a, arhiepiscopulu Fagarasiului si Albei-Iuliei, de Stroszmayer episcopulu Bosniei si Sirmiei, de msgr. G e n o u i l h a c, episcopulu din Grenobl, de msgr. C a i c s a l y E s t r a d e, episcopulu din Urgel si de msgr. B a l i t i a n, episcopulu armeno-rusu din Aleppo; Tota insemnetatea siedintiei jace in vobirea episcopulu Stroszmayer, a carui voce puternica si resunatoria a miscatu forte pre prelati. Elu acusa pre iesuiti prin cuvinte agere si condamnata alatu sistemulu catu si invetiaturile loro.

„Preucetati, dise intre altele, positiunea in care ve aflati fatia cu acesti barbati, ei suntu, cari determina tote ordinele conciliului; preucetati, ca

FOISIORA.

Epistol'a seniorului Cocsu episcopu de New-Iorcun adresata papei, aprópe de viitoriulu conciliu ecumenicu.

(reprod. dupa „Fóia oficiala biser.“)

(Capetu.)

Inse ca episcopu crestinu, eu ve voiu face unu respunsu ulterioru din tota dragostea fratieasca. Candu me amenintati cu judecátile cele nepetrunse a lui Ddieu, eu nu potu, decatu a apelá la judecát'a ultima. Dara candu me amenintati cu mani'a sf. apostoli Petru si Pavelu, si suntu, din fericire gat'a a cerceta in sf. loro scrieri, cari din noi afla in trensele periculu mai mare de anatema. Si, fiindu ca eu v'amu citatu deja exemple si chiaru cuvintele sf. Petru, este de ajunsu acum de a invocá pre sf. Pavelu candu dice „Licet nos aut angelus de coelo evangelizet vobis preteream quod evangelizavimus vobis anathema sit.“ (este invoitu, deca ángeru din ceru aru evangelisá voue altu ce-va de aceea ce v'amu evangelisatu, se fia anatema). Eu n'amu adaugatu nimic'a la sf. scripturi, caci pentru ori-ce in lame nu a-si sustiené nici mai multu nici mai putienu de aceea, ce este revelatu in sf. scripturi. Dara voi, o frate alu meu! nu sunteti voi autorulu unei protevangalii, a unui prologu la evangeli'a lui Christosu, in care voi a-ti indrasnitu a invetiá pre ómeni, aceea ce nui, numai Ddieu trebuia a revelá aceea ce biseric'a nici odata n'au cunoscutu?

Eu v'amu probatu, prin ajutorulu sf. Bernard, ca nici sf. scripturi nici sf. parinti nu ne procura nici o autoritate despre aceea ce aveti indrasnela

de a dice in sujetulu despre feciór'a Mari'a, — voi cari petru deti sf. misterii a vietii sele si atingeti secretele placute, pre care Ddieu insasi le-au trecut sub tacere. Care deci dintre vii trebuie a se teme de anatem'a sf. Petru decatu voi?

Sántulu Ieronimu au declarat de demultu ca sf. scripturi atribuiá orgoliulu si aroganti'a bisericiei din Rom'a; caci inca din tempulu seu „Operabatur mysterium iniquitatis“ (sa opera misteriu nedreptat'ei); si chiaru sf. Pavelu anuncia bisericiei romane: „Noli altum sapere sed time.“ (pre nimenea altulu nu atacá ei onoreze); de asemenea au disu aceleasi bisericici: „Vide in te bonitatem dei si permanseris in bonitate; alioquin et tu excideris“ (vedí in tine bunatatea lui Ddieu, deca vei remanea in bunatate, altfelu si tu te vei nimici). Acésta 'mi e de siguru o promitere de infalibilitate ce aru face tronulu vostru, dara o amenintare de anatema „et tu excideris.“ Observa dara credinti'a ta, frate, caci apostolulu v'au provenitu prin exemplulu lui Caiafa si a Iudeiloru candu au disu: „Tu autem fide stas, noli autem sapere, sed time ne forte nec tibi parceat.“

Deca, o venerabile frate, noi nu ne vomu afla in consiliulu vostru (omnes stabimus ante tribunal christi...) cu totii vomu stá inaintea tribunalulu lui Christosu in dia'a candu va judeca cele ascunse ale ómeniloru, dupa evangeli'a mea, dice apost. Pavelu. Noi vomu fi judecati dupa evangeli'a sea si nu dupa decretule vóstre, fara indoiéla va fi de temutu cine va pute dice cu apostolulu: „servavi fidem (amu servitu credinti'a). Elu nu dice, frate, „fidei addidi“ ci numai, „servavi fidem“. . . Eu repetu ca aceste scripturi ne consola candu voi ne ve-ti judeca si anatematisá si candu noi ve aprobamu gesturile predicesoriloru vostri, ce au per-

secutatu pre parintii nostri pana la morte, si strigátulu singelui loro se radica dela pamentu. Ei bine, candu este asiá frate, noi dámu caus'a nostra sf. apostoli si mariloru parinti ai confessiunei nostre, candu vomu fi cu totii inaintea justului tribunalu.

Cu tote aceste, fiindu datoru a nostra noi nu lipsimu de a observá consiliulu vostru cu unu ochiu interesatu: caci de-si nu va fi unu consiliu catolicu nici ortodocsu, Ddieu, ale carui cai nu suntu caile vóstre, va pute a-lu aduce cu tote aceste la unu finalu bunu. Voi ve-ti invocá sf. spiritu; si eu rogu pre Ddieu ca spiritulu sántu sa se reverse asup'a consiliulu vostru, pentru a restaurá curat'a religiune, autoritatea divina a episcopatulu si vechile libertati ale bisericiei, dupa cum este scrisu: „ubi autem spiritus sanctus, ibi libertas“ (unde-i spiritulu sántu acolo-i libertatea). Deca acésta rugaciune va fi audita, reuniunea vóstra va aduce, in adeveru, mari fructe. Nu se va intempla ca la consiliulu din Tridentu, unde legatii Romei sugrumara tota libertatea conventulu si unde au fostu permisa aroganti'a unei societati moderne de a se arelá mai puternica decatu sufragiele episcopiloru, ci argumentele anticitati si vocea spiritulu sántu vorbindu in sf. scripturi.

Inchieindu frate, deca in ce-va m'amu departatu dela dragoste, ceru iertare, scopulu meu au fostu de a ve spune adeverulu cu tandretie, temendu-me ca pote nu s'au gasitu, nimenea de a ve anuncia marele periculu. Eu ve rogu de a nu considerá maretia tronulu vostru si micioritatea celui alu meu, caci sf. Pavelu invatia ca Ddieu alege adese „pre cele slabe ale lumei spre a confusa puterea.“ Si Ieronimu dice despre episcopatu: Ubi-cum-que fuerit episcopus, sive Romae, sive Egipti, sive Constantinopoli, sive Rhēgii sive Alexan-

determinatiunile, care voiti a le intari prin cea mai mare autoritate bisericéscă, sunt prelucrate și preserise de ei."

Mai departe desfasurâ pericolele care trebuie se provina din doctrinele iesutilor, doctrine, de care biseric'a multu tempu s'a temutu; apoi prorupse in cele mai nerestabile acuzări contr'a iesutilor încâtu nu s'au mai auditu ce-va asemenea in biseric'a rom. catolica.

Generalulu iesutilor se fia disu ce-va mai târdu câtra o persóna inalta: „M-gr. Stroszmeier are dreptate. Nime mai multu cá mine nu e indignatu de abuzurile, ce comite „Civiltă Catolic'a."

„Sciamu, ca vorbirea cea nemoderata va trage dupa sine ur'a ordinului, cu tóte ca elu voiesce a traí cu tóta lumea in pace; eu le-amu recomandat retinere, cá sa nu dea ansa la o desbinare mai mare, inse pre ei ia dominatu altu spiritu, alta voia, mai inalta decâtu a mea și ia impinsu a procede pre carier'a întreprinsa, fatia cu acést'a nu puteamu ale impune tacere.

„Times“ ne spune încercări nóue, de a se organizá opusetiunea. Unu numeru micu au convenitu la unu locu spre a se întielege in caus'a unei actiuni comune; convenirea constatatória din archiep. din Parisu, din episc. Dupanloup, episc. Genouilhac, cardinalulu Raucher și alti câti-va dignitari se tienú in cortelulu archiepiscopului Darbay. In 2 Ian. s'au facutu convenirei cunoscutu, ca astfelu de meetinguri nu se potu suferi in Rom'a; conciliulu este locul desbaterilor și ori-ce meetingu, care nu e cu consentimentulu papei se privește de revolutiunariu. Pre lângu tóte acestea, dupa cum spune „Times“ prelatii francesi sunt siguri de reusire.

Cardinalulu de Luc'a e depusu din demnitatea sea de legatu, din cauza ca elu, dupa parerea papei, nu avé sa provóce pre Stroszmeier a se tiené de regulamentu, ci a-i retrage cuventulu. Atacurile nu abatu nici pre pap'a nici pre iesuiti

Intre propositionile elaborate pentru 6 a lunei c. se afla și un'a, care tractéza despre referint'a bisericiceii fatia cu statulu, ceea ce va dá ansa multor regime a privi ce-va mai de aprópe apucaturile iesutilor, de vreme ce parerile contienute in acea propositione sunt unu estrasu s tuturor reactiunilor evolui mediu.

Piu IX cu privintia la elaboratele acestea s'a exprimat, ca nici cându in principie nu póte cede, celu multu in cestiuni practice se póta face concessiuni.

Cá proba de spiritulu ce domnesce in Vaticanu da Piu IX unu „Breve“ prin care cei evlaviosi sunt provocati a se rugá pentru rezultatulu

driae sive Tamis, ejusdem meriti et ejusdem sacerdatii. Esista o ratiune, pentru ca fia-care episcopu dela Rom'a se observe aceste cuvinte: „Nole alium sapere set time.“ Sf. Ioanu are inca multe lucruri neimplinite in apocalipsulu seu, despre tronulu vostru „civitas illa magna.“

Imperati'a lui Is. Christosu nu-i din lamea acést'a, si cu tóte acestea tu, apost. seu, ocupi unu tronul lumescu, asediatu pre siepte culmi de care voiesce a vorbi sf. Ioanu.

De aceea, o alu meu frate, te-amu rugatu cu deplina chiaritate, de a pazi ceea ce este scrisu si va avé locu in curendu. Mi s'au parutu, ca erá o chiaritate curata, de a-ti spune aceste lucruri, si ea unu glasu de preste mare trebuie se vina pâna la tine in favórea credintiei, „semil sanctis traditi“ (dupa sânt'a traditiune). Pentru dens'a m'amu luptatu fôrte barbatesce in cuvintele apostolilor, a mucenicilor si a marturisitorilor, pentru cá sa nu-ti fia necunoscutu mai multu cá pâna in Americ'a, fiindu atâti'a ómeni cari marturisescu sf. credintia catolica si apostolica neschimbata si neschimbabila, astfelu dupa cum au fostu definita in marele sínóde dupa sf. scripturi. Cáci in noi, episcopii americani, carii pastrámu successiunea apostolica si doctrin'a apostolica, ca dlu au mantienutu fagaduint'a ca: eritis mihi testes usque ad ultimam terram (ve-ti fi mie marturi pâna la marginea pamentului).

Facutu in episcopi'a la Bufalo, 6 Maiu serbatórea inaltiarei dlui nostru anulu 1869 si alu episcopatului meu alu 6.

(L. S.)

(Subscriu) A. Cleveland Cocs,

episcopu de New-Iorcu.

conciliului. In acelu Breve datatu din 3 Dec. 1869 se maresce (lauda) triumfulu st. Dominicu preste Albingensi, care a desradacinat eredi'a cea infamata! — Suveniru pie si acomodate tempului!

La afacerea lui Petru Bonaparte.

O telegrama, data in 12 Ian. c. n. din Paris, anuncia, ca câti-va individi voira a transportá cadavrulu lui Victor Noir, dela Neuilly la Paris; ceea ce insa fratele mortulu si altii n'au concesu. Rochefort si Delescluze statuiau, cá cadavrulu sa se immormenteze in Neuilly. Rochefort, nu erá dispusu bine si s'a trasu intr'o casa mai de aprópe.

Cadavrulu lui Noir s'au immormentatu in Neuilly, multimea cea imensa de poporu, care ia datu ultim'a onóre s'a reintorsu la Paris.

„Times“ scrie: Delecluze a disu poporului convenitu, ca i s'au pasu cursa, resbunarea debue deci amanata, cá caus'a poporului sa nu se compromita prin pasi neprecugetati. — Rochefort fôrte neodichnitu se duse la 6 óre in acei'a-si di in corpulu legislativu; se dice ca elu va depune mandatu de deputatu. — La 5 óre convenira multime de poporu pre câmpulu Eliseu, inaintea cladirei opusetiunei. Dupa provocarea legala prin dóue lovituri de toba rispira câte-va escadróne de chasseurii multimea, fâra inse a atacá. La 9 óre erá linisce deplina.

In 13 Ian. se intemplá la 7 óre sér'a ceva mai insemnatu. Câte-va bande sosira cantându marseles'a pre Boulevard. Sergentii voira ale risipi; bandele aruncara cu pietri contr'a sergentilor; doi dintre sergenti fura raniti cu pietri, si doi cu pumnare; inca si unu oficioieru de pace fura ranitu. La ocaziunea acést'a s'au facutu mai multe arestári.

La 9 óre se aretara conturbatorii de pace la Faubourg st. Antoine, aici si intimpinara mai multi cetatieni inarmati cu betie, dechiarându, ca cu puterea voru a sustiené pacea.

La 10 óre se adunara in carrefourulu Boulevardului Montmarte cu deosebire tinerime, cantându marseles'a. Sergentii restaurara indata bun'a ordine. Pucine trupe s'au aretatu pre strade, insa s'a luat mesura fôrte seriése pentru de a sustiené la casu de nevoia ordinea. Mai multe despartimente de cavaleria au sositu din garnisónele invecinate la Paris in caus'a ast'a.

„Marseillaise“ scrie despre intemplantu, ce au avutu acei'a, cari au petrecutu cadavrulu lui Noir, intorcendu-se preste câmpulu Eliseu, urmatórele: Poporulu observase regimente de chasseurii, stationate inaintea palatulu de industria.

Rochefort scoborenduse din carutia díse: „Cetatieniloru, lasati se mergu eu inainte.“

Se apropie de trupa, care erá condusa de unu oficioieru de pace. O lovitura de toba resuná. Rochefort díse: Cetatienii cari au luat parte la inmormentare voiescu a se rentórce pre unde au venit. Aveti de cugetu ale oprí trecerea? urmă a dóu'a lovitura de toba. Rochefort: Suntu reprezentantu si voiu a me duce la adunarea legislativa. Se responsa: D-vóstra sunteti celu dintâiu, care se va macelari. Rochefort díse dupa aceea poporului: Risipitive nu ve lasati sa ve macelarésca fâra rezultat.

„Figaro“ díce ca chiaru ministru de interne a condusu trup'a pre câmpulu Eliseu.

Romania.

Discursulu dlui ministro de interne, cá respunsu la nejustele inculpári ale dlui G. Bratianu.

Dloru deputati! este o vorba romanésca, „tóta paserea prin limb'a sea pere.“ Si eu astadi vedu ca trebuie se peru dupa limb'a dlui G. Bratianu, d-sea me întielege. . . .

O. d-nu Bratianu a luat si a intorsu intr'unu chipu camu obicinuitu de d-sea tóte cuvintele mele, dându-le unu altu sensu, fâra a se gândi, póte, ca suntu notele stenografice aci, care ilu voru pune in positiune mâne se véda câtu de gresitu a fostu si câtu de pucina onóre mi-a facutu d-sea de a me ascultá.

Dloru, cându eu amu venit adineóri si v'amu spusu ca aliantia israelita este o fortia atâtu de cu influintia, încâtu tratéza cu suveranii cá suveranu, d-sea acum'a i-mi atribue ca a-si fi disu din contra ca acést'a aliantia nu este o fortia si numai de aci poteti judecá si despre cele-lalte asertiuni ale d-sele. Cându eu amu spusu ca amu datu or-

dine pentru neingaduirea evreilor prin sate, d-sea afirma cumca a-siu fi revocatu acele ordine prin cari opreamu pre eyrei de a mai fi cárciumari si de a mai siedé prin sate. Ei bine, se-mi permita d-sea se-i spunu ca totu ceea ce d-sea voiesce se spuna ca este asiá, este cu totul altufeliu, si scie fôrte bine ca nu este asiá, déra afirma contrariulu, numai pentru ca asiá voiesce se dica.

D-sea scie fôrte bine ca administratiunea a facutu totu ce se poté face: s'a facutu inventarie, cá sa se cunósca la administratiunea centrale câti eyrei suntu cu totul, cu ce contracte, cu ce termine, cu ce date, si aceste inventarie s'au tramisu prefecturiloru si li s'a spusu: iéta numerulu evreiloru, pre cari administratiunea ti cunósce, iéta terminele in cari administratiunea li-a recunoscutu dreptulu de a mai poté se siedia prin sate, si ve facu cunoscutu ca pentru ori câti s'aru gasi mai multi are se cada raspunderea asup'a primariloru, sub-prefectiloru chiaru. Si in faci'a tuturor acestor'a, pre cari dlu Bratianu le scie încá fôrte bine, d-sea vine si dice cele ce a-ti auditu. Ei bine, cum voiti se mai discutá cu d-sea, cându faptele positive suntu cunoscutu si le spune cu totul in altufeliu decum le cunósce? si ori care din d-vóstra va voi se vina la ministeriu, i se va areta circulariele despre care amu vorbitu, datele statistice, datele contractelor, etc.

Déca inse, dloru, s'oru fi facutu óre-care abuzuri, eu nu le sciu, déra eu rogu pre fia-care din d-vóstra, semi aretati abuzulu, si numai atunci potu fi vinovatu si responsabile de acele abuzuri; pentru ca, dloru, eu suntu ministru numai, déra nu si atâtu prevedistoriu: suntu datoriu se reprimu abuzurile cându mi se aréta si se nu le ocrotescu, déra trebuie mai antâiu sele cunoscu.

Eata totu ce amu facutu pâna acum si eata totu ce potu se facu; iéra déca onor. dnu Georgiu Bratianu crede ca va poté face mai multu si mai bine, nu are decâtu se vie aci in locul nostru.

Se admitemu, dloru, ca evreii din tiér'a dela noi suntu mai multi turci, rasi, nemti, si ca prin armare se cautámu a li da afara din tiéra la urm'a lor. Déra ce vomu face atunci cându voru fi respinsi dela grantie si voru veni inapoi? . . .

Se i tramitemu cu giandarmi? Déra unde? nu i vrea nimeni; toti i lépeda.

S'a criticatu, dloru, o idee a mea prin care propuneamu unu medilocu de a remedia acestu reu. Eu amu spusu ca acést'a este o idee a mea personale. Amu scrisu câtra prefectulu din Bolgradu, ca trebuie se facemu o colonia de judani, déra totu in acelu tempu aceea adresa amu aruncat'o in publicu ca se vedu ce va dice pres'a, ce voru dice corpurile legiuitóre. S'a criticatu, dloru si se critica mereu aceea adresa; ei bine, de o mia de ori amu disu: este o idee a mea rea, ticalósa, déra in fine este o idee; veniti si d-vóstra cu alt'a.

La mesura ce amu propusu, ni s'a respunsu ca voimu se colonisámu gurele Dunárei cu judani, déra hotariti d-vóstra unde se-i tramitemu? Amu tramisu unu agentu alu unei poteri straine pre unu jidovu, ba inca cu adresa formale in care li díceamu: domnule agentu, pre cutare evreu, pre care l'amu prinsu in tiéra si care nu e din tiéra dela noi, avendu prepusu ca este dela d-vóstra, vi-lu inaintezu, si imi raspunde: fôrte multiamescu, tincti-lu peschesiu (ilaritate).

Mi se dice cá se-i dámu la turci, déra nici tucii nu-i primescu; esista not'a oficiala dela Pórtă care dice ca nu invoesce ca Bulgari'a se fia locu de surghiumu alu vagabundiloru dela noi. Si apoi dloru, déca evreii suntu unu reu aci, póte se fia si in Bulgari'a si in Austri'a. Ei bine, cum potemu noi se silimu pre aceste poteri se-i primésca, cându nu avemu dovédi, nu avemu paspórté ca vinu de acolo? Cátu pentru a fi oprí de a intrá in tiéra, cându nu avemu pichete astufeliu de dese cá se-i póta priveghia, aru trebui se vinu cu unu proiectu de lege cá se-mi dati potentia de a infintia unu cordonu capabila de a priveghia intrarea evreiloru, si speru ca on. dnu G. Bratianu ilu va sprigini.

Déca credeti d-vóstra ca on. dnu G. Bratianu va poté se face a oprí venirea jidaniloru, veti comite o crima de nu lu ve-ti lasá se vina in locul meu, cáci aru fi o mare fericire si unu mare genu acelu omu de statu, care aru poté face, cu medilóceletierei, se nu mai între eyrei in tiéra.

Acést'a e cu neputintia, dloru; pichetele nostre suntu rari, si cátu pentru mine, sciu ca dela Lipi'a si pâna la Kili'a suntu sieste poste, si dela Lipi'a pâna la Cotulu-Morii suntu siepte poste, si

pre tota acést'a distantia nu suntu cu totulu decâtu 14 pichete, mi se pare.

Cátu pentru munte, nu mai vorbescu. Ei bine, cum voiti d-vóstra se oprimu intrarea pre tota acést'a întindere numai cu atâtea pichete? cându vinu d'adrepțulu la trecătoare, ce potemu face, facemu; si oprimu, si inapoitemu, ne servimu de o conventiune care este din vremea lui Gr. Ghica, cum se nu se invoiasca intrarea evreiloru in tiéra, si necontenitu ne servimu cu acea conventiune.

Evreii déra intra in tiéra; ce ne remâne inse de facutu? Eata ce: tiéra se-si formeze medilóce cá se fi póta prinde cá vagabondi, si se scia unde se-i puna. Cându voiu dovedi unu vagabondu se-lu punu indata la munca, cá se-i facu viati'a amara prin munca, si acelu care va voi se muncésca si va fi de tréba, va munci, iéra acelu care va fi reu si lenesiu si nu fi placé munc'a, are se fuga si fug'a aceea nu are s'o faca in forma, cu gendarmi, ci prin ascunsu, printre pichete, cum a si venitu, totu asiá are sa se duca.

Acést'a putemu face.

Acum, cátu pentru ancuetă, iéra-si amu fostu ascultat reu de on. dnu G. Brateanu; n'amn dñsu, ancuetă amu dñsu dlorn, tiér'a intréga in cestiunea acést'a este interesata, tiér'a intréga simte necesitatea de a precurmá acestu reu; prin cine déra sa se faca acést'a indreptare? Prin reprezentatiunea tierei si prin guvernó.

Ei bine, se dâmu mân'a cu totii, se facemu acést'a.

Déra diceti d-vóstra cá se puneti in discutune proiectulu celoru 33; ei bine, faceti'o. D. G. Bratianu díce cá se-lu punu eu la ordinea dilei. Se-mi permita dnu Bratianu cá eu se-mi iubescu proiectele de lege ale mele nu si pre ale altora, déra déca majoritatea acestei adonári voesce se-si insusiesca acelu proiectu, faca-o, puna-lu la ordinea dilei si atunci va vedé si guvernulu ce are se díca; va vedé atunci d-sea ca guvernulu va vorbi fórté claru, fórté romanesce. Eu inse nu voiu se 'mi insusiescu acelu proiectu, si se-lu punu la ordinea dilei, nu cereti dela miac se me facu colportorulu proiectelorú D-vóstre.

Cátu pentru mine, ve declaru categoricu, dlorn, ca si eu i-mi iubescu tiér'a cá si dnu Bratianu, si cestiunea jidovésca me intereséza pre mine multu mai multu decâtu pre d-sea, care este unu diletantu, cáci eu suntu din Moldov'a; Dlui nu eunóscé decâtu ceea ce a auditu, déra eu suntu in cestiunea acést'a cu totulu artistu de meserie, fi cunoscú si bunulu si reulu ei, prin urmare in cestiunea acést'a d-sea se fie bine incredintiatu cum ca eu me interesediu multu mai multu decâtu dlui, si chiaru materialicesce; inse fi respundu cu tota parerea de reu ca eu cátu pentru mine, nu suntu pentru acelu proiectu de lege.

Voci. Aduceti altulu:

Dlu ministru de interne. Cându va veni acelu proiectu la ordinea dilei, voiu aduce proiectulu ce voiu crede, voiu face amendamentele ce voiu socoti, pentru ca nu suntu pentru pártile principale ale acelui proiectu.

Inse declaru inca odata ca nu iéu initiatiua acestui proiectu, pentru ca ori ce voiu aduce eu, ori ce voiu face, se díce ca este reu; unu ordinu, o circulara, o idea, tóte se gasescu rele.

Aduceti'lu d-vóstra aci, si veti vedé déca amu se vorbescu séu nu; incátu pentru mine credu ca e bine a nu luá eu initiatiua. Vina dlu Bratianu se declare ca voesce a luá aceea initiatiua, si impreuna cu dlui voiu lucrá, voiu vorbi, voiu face totu ceea ce va fi pentru binele tierei mele, totu ce va fi pentru a ferí tiér'a de acést'a invasiune, de acestu reu, cáci, dlorn, cu tóte vorbele d-sele, amu consciinti'a mea ca in cestiunea jidaniloru totu eu ca ministru de interne amu facutu mai multu decâtu d-sea si decâtu ori care din dlorn. Da, dlorn, amu aperatu cátu unu ministru póte se a-pere, amu opritu din sate pre jidani cu tóte nevoile impregiurárilorú si pentatiloru: amu déra consciinti'a ca mi-amu facutu datori'a, ca amu aparatu drepturile tierei, si interesele tierei, (aplause) si amu isbutitu, dlorn; amu isbutitu; cáci amu gasitu animi simtitóre la insusi acéi'a cari pána aci ne tramiteau acele note pre care le sciti, amu gasitu animi crestine cari au tienotu séma de durerile tierei, si dovéda ca amu reusitu, si dovéda ca amu gasitu asemenea animi, este ca notele au contenitu si mejlocirile nu mai au locu. Cându amu avutu

onóre a fi la ministeriulu de esterne, amu dñsu: se nu ne amestecámu in trebile streiniloru, cá si alții, cá si streinii se nu se amestece in trebile nóstre. Ori-ce in afara de acestu amestecu, ori ce facemu si suntemu dispusi a face, vomu da es-plicatiuni, vomu da lamuriri, agentii nostri voru luminá Europ'a necontenitu, si cu totii vomu sus-tiené susu si tare interesele si credintiele nóstre (aplause). Nu ni amu amestecatu in treburile stre-iniloru, si nici streinii nu se mai amestecu in tre-bile nóstre, si mai repetu inca odata ca amu do-benditu multu si suntemu mándri cá astadi in cesti-unea israelitiloru, nu mejlocirile, nu notele, ci lu-ceafarulu dreptáției, ci adevérule, ci geniulu civili-sationei va transiá cestiunea. Aci déra se stámu, aci se ne márginimu! Nu ve temeti déra de ames-teculu streiniloru astadi, si déca credeti ca acést'a aru avé locu, ei bine, fiti incredintiati ca veti veni d-vóstra pre aceste bance si veti vedé ce veti face mai bine decâtu noi. Noi avemu consciinti'a ca ni amu facutu datori'a, si ne vomu face-o inca ape-rándu drepturile si interesele Romaniei, si dovéda ca noi amu facutu totulu in interesulu bine intielesu alu tierei, este, o mai repetu inca odata, ca notele au contenitu! (aplause prelungite).

Domnule Redactoru! Me tienu norocitu, cáci amu fostu calatoriu, prin satulu Vulcanu tocmai in diu'a de anulu nou, iéra pentru cá on. publicu se scia unde se afla comun'a Vulcanu, acést'a se afla in districtulu Brasiovului in protopopiatulu venerab. domnu Ioanu Metianu. Trecendu eu pre lángá biseric'a reseriténa cáu crestinu tocmai cale-torulu in diu'a de anulu nou amu intratu in sânt'a biseric'a, fiindu cá era tocmai tempulu servitiului ddiéescu; acolo amu veditu pre crestini nostri adunati serbatoresce; cét'a scolara condusa de tine-rulu invetiatoriu anume: Ioanu Radoiu, a cántatu in totu servitiulu potrivit. La tempu vediu ca se sui unu june pre amvonu fiindu cá acolo se afla si am- vonu si mi se parú ca au cetitu din predica, dara potrivit. Ce m'au interesatu mai multu, din ce cauza me sílesce cunoscinti'a si dragostea d-tale a te rugá ca acestu articulu sa-lu treci in organulu nostru „Telegrafulu Romanu“, este ca dupa opustulu sântei liturgii se asiediá betránnulu preotu de acolo si face cuventare cátra poporulu seu unde pro-pune asiá:

Iubitulu meu poporu!

Astadi este unu anu de cându v'amu rugatu, cá se contribuimu la facerea unui clopotu, fiindu ca vedeti, ca avemu dóne fórté mientie, vedeti iu-bitiloru tocmai astadi ne-au ajutatu Ddieu de amu traitu, astadi la anulu nou l'amu veditu, si auditu. ve multiamescu cáci totu-dénn'a m'ati ascultatú, a-ti contribuitu mai întâiu d-vóstra apoi alti frati la clopotulu acést'a. Insa cá sa nu ne facemu inehipuire scalciata, ca numai noi amu fi facutu clopotulu acést'a, nu! si dupa cum acestu clopotu care stá din 4 máji nu l'amu facutu numai noi asiá nici biseric'a nóstra, nici scól'a, astadi fiindu toti adunati vréu a ve descrie istori'a facerei si ra-dicárei acestui sântu locasiu, deci ascultati. Biseri-c'a nóstra cea vechia dupa cum unii ve mai aflati si in diu'a de astadi, s'au aflatu radicata din materia solida inca la an. 1654 dupa cum arata documentulu, fiindu binefacatoriulu Hagiu Nicodimu monachu. Acea biseri-cuia avea o lungime de 3°. Din gur'a mosiloru nostri amu auditu ca au fostu coperita cu síndile iéra fára Turnu! Pre la an 1770 o au innoitu unu negutiatoriu din Brasiovu anume Hagiu Siandru si cu soci'a sea Paraschiv'a carele acestu bunu cre-stinu au datu pre la an. 1780 aceste dóne clo-pote, care pre parinti nostri si pre noi pána astadi ne-au strigatu si ne-au incántatu. Acum pre tempulu nostru fiindu-ne pré mica biseric'a amu fostu siliti a ne face alt'a. Nefiindu noi norocosi a gasi unu binefacatoriu amu fostu siliti cá noi de noi se ne ajutámu. Mai întâiu amu facutu materia. La anule 1851 in carele anu 1851 séu si ridicatu. D-vóstra a-ti datu binisioru si robota, déra fiindu ca la ridicarea unei biseric'i séu cerutu mai mari spese, ce a potutu se dea unu poporu micu cum este la noi, asiá amu fostu silitu eu dupa cum unii mai traiti si sciti, cá se-mi iau grigia se culegu mila, dupa slobodienia inalt. guvernó m'a-mu dusu mai întâiu la Brasiovu prin Secele, de aici la Brescu, Covasn'a, Feldiór'a, Cristeanu, Risnova, Zernesci, Tohanulu nou, Poian'a merului, Holbavu Sinc'a nóua etc. etc. si de aci mai tardu cu binecuventarea Escel.

Sele a Mitropolitului, Andreiu Baronu de Si-a-gun'a, carele pe atunci se afla ca vicariu gen. in Sabiu, m'amu dusu la Resinari, Se-liste, Zlagn'a, Abrudu si Rosi'a, Ofenbai'a si pre Valea-Buciumaniloru, iéru cându dicea valea Buciu-maniloru este preotu 'lu cuprindea lacramile. Apoi continua si dise iubitiloru acést'a suntu fratii nos-tri cari neau tensu prin mine mána de ajutoriu, acestor'a avemu de ale multiumi, si asiá dupa cum biseric'a nu o amu ridicatu numai noi asiá nice scól'a. Mai tineti minte! adage preotulu, scoluti'a de bérne carea o facusera parinti nostri la anulu 1815 in care scóla amu invetiatu si eu, a, b, c. Vedu acum'a si biseric'a si scóla cu casa pentru invetiatoru de avemu gat'a, vedeti clopotulu carele ilu doreamu; se multmamimu dara fratiloru nostri cari niau aju-tatu in aceste sfinte lipse.

Iubitiloru eu nu leamú adusu acestea inainte ca sa me laudu, fára fiindu ca nu lea-ti sciutu si nu le amu publicatu nice odata, mi-amu facutu sânt'a mare datoria, si fiindu ca cu ridicarea acestui clo-potu séu finitu de a ve mai sili la facere si la cheltueli, si robote, pentru cari v'ati si superatu pre mine de multe ori ve dícu: eata superarea D-vóstra séu intorsu in bucuria, fiti sanetosi fiti bucu-rati ca v'ati invrednicitu si D-vóstra impreuna cu alti frati ai nostri de a-ti luatú parte la ridicarea bi-sericeii a scólei si clopotului, carele astadi prin gla-sulu lui au umplutu ochii nostri de lacrimi de bucu-ria, sa traiésca acéi'a cari ne-au ajutatu! Totu po-porulu au strigatu sa traiasca.

Bravo amu gânditu preotule! Déca pentru biseric'a atátu ai umblatu, ca si scól'a ati ridi-catu acum'a si unu clopotu de asiá marime! — Dupa ce acestu preotu au miruitu poporulu, eu intorcendu-me amu aruncatu ochii in susu spre turnu, unde vediu o inscriptiune cu litere cirile: Cne biseric'a va iubi si cine intru deus'a propoveditulu va implini, unulu ca acél'a conuna cerésca, va do-bandí. Me begaiu in scól'a. Vedu in fruntea scólei o inscriptiune cu litere cirile, „prin scóla se face omulu omu“, dupa aceea me amu dusu cá famenulu in calea mea bucurándu-me. Se traiésca astofeliu de poporu care au ascultatú de preotulu seu déra dícu sa traiasca astifeliu de preoti cum se afla si pa-rintele Nicolau Radoiu. (M.)

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii din satulu Bai'a in dieces'a Aradului, protopresviteratulu Tot-varadiei, — dupa avut'a contielegere cu parintele Protopopu concerninte scrisu pána in 30 Ianua-riu, 1870.

Emolumintele acestei parochii stau: din 12 jugere de pamentu, jumetate aretoriu, jumetate fe-natiu (cosalau) venitulú stolariu si birulu anualu — câte o mesura de encurudiu sfermatu de casa, dela 120 numere de case.

Doritorii suntú avisati a-si tramite recoursele sele, — instruate dupa prescisele „Statutulu or-ganicu“, si adresate cátra sinodulu parochiale, — pána la terminulu defipta la parintele protopopu in Totvaradi'a.

B a i ' a , in 30 Decembre, 1069.

(1—1) Comitétulu parochialu.

Edictu.

Ioanu Ludescu din Valachi'a nascutu, casato-ritu in Poiana, scaunulu Mercurei, care de 6 ani au paresitu cu doi copii cu necredintiá pre legiui-t'a sea socia Mari'a Dimitriu Cornea din Poiana si nu s'au mai auditu nimic'a despre loculú aflárei lui, se provóca cá in terminu de 6 luni sa se in-facisieve cu soci'a sea la subsemnatulu foru proto-popescu, si se arete caus'a pribegirei, si paresirei sociei sele — séu in persóna, séu prin procuratoru cáci la diu contra si in absentia densului se va otari in caus'a lorú, dupa canónele sântei nóstre biseric'i, cele de lipsa.

Sabiu, 1 Decembre 1869.

Scaunulu prot. gr. or. alu Mercurei.

P e t r u B a d i l a ,

(31—1) Protopopu.

Burs'a de Vien'a.

Din 7/19 Ianuariu 1870.

Metalicele 5%	60 30	Act. de creditu	257 50
Imprumut. nat. 5%	70 25	Argintulu	120 75
Actiile de banca	734	Galbinulu	5 80 5/10